

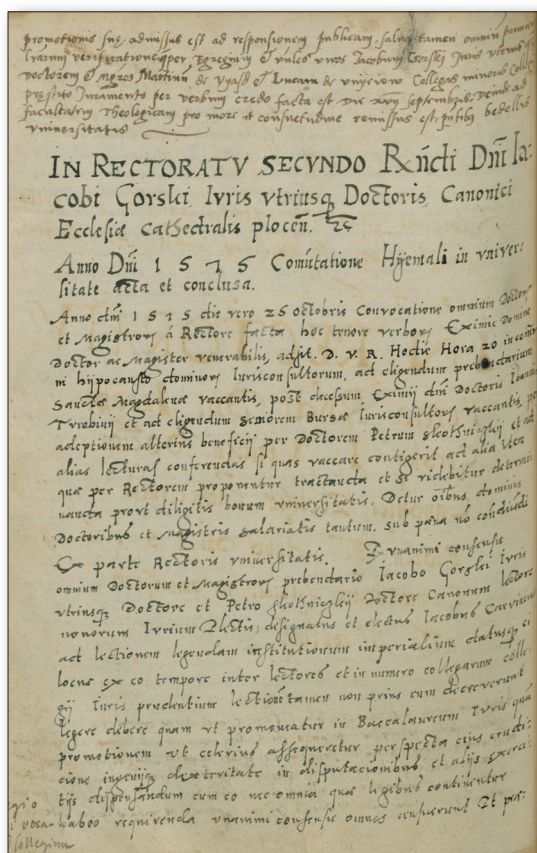
JAKUB Z KARWIN zw. Charwinius

(zm. 1607 r.)

Jakub z Karwin (Charwinius), syn Wojciecha, pochodził z Karwin pod Proszowicami. Studia na Uniwersytecie Krakowskim rozpoczął w 1561 r., uiszczając opłatę w wysokości 6 groszy. Bakalaureat uzyskał w 1563 r. Studia kontynuował na uniwersytecie kalwińskim w Bazylei (1568), następnie w Heidelbergu (1569), magisterium sztuk wyzwolonych zdobył na uniwersytecie kolońskim w 1571 r. Po rychłym powrocie do Krakowa 16 maja 1571 r. nostryfikował magisterium na Wydziale Filozoficznym i podjął tam wykłady. Komentował przede wszystkim filozofię arystotelesowską, a także *Rhetorica ad Herennium*. Za formalną zgodą władz uniwersyteckich w semestrze letnim 1575 i zimowym 1575/1576 wykładał *O mówcy* Cycerona. Owa zgoda była pewnym wyłomem w narzucanym ówczesnie wykładowcom Wydziału Filozoficznego programie, opartym przede wszystkim na komentowaniu Arystotelesa. W semestrze letnim 1573 r. wszedł w skład Kolegium Mniejszego Wydziału Filozoficznego.

Jednocześnie z wykładami na Wydziale Filozoficznym studiował prawo. W 1575 r. przez krótki czas wykłady z prawa rzymskiego prowadził Piotr Skotnicki. Po opuszczeniu przez niego katedry 25 października t.r. zaproponowano prowadzenie zajęć Jakubowi, pod warunkiem szybkiego uzyskania bakalaureatu prawa. Widać wysoko oceniono jego kompetencje i doświadczenie zdobyte na uniwersytetach zagranicznych oraz w dydaktyce na Wydziale

Nominacja na wykłady
z prawa rzymskiego dla Jakuba
z Karwin w konkluzjach uniwersytetu
z 25 X 1575 r. (AUJ rkps 33, k. 210)

Filozoficznym. Nie zmienia to jednak faktu, że Katedra Prawa Rzymskiego, jako słabo uposażona, nie cieszyła się zainteresowaniem doktorów prawa. Jakub z Karwin formalnie objął tę katedrę i wykład *Institucji* Justyniana 15 kwietnia 1577 r. już jako licencjat prawa (był nim od 22 lutego 1579 r.). Jego dziełem drukowanym jest podręcznik gramatyki języka łacińskiego *Grammaticae institutiones* (1589).

W młodości utrzymywał się jako nauczyciel prywatny (m.in. Mikołaja Myszkowskiego). Niższe święcenia przyjął przed 17 marca 1576 r., będąc już plebanem w Dziekanowicach, a wyższe kapłańskie – w 1579 r. Kanonię św. Anny w Krakowie objął przed 20 grudnia 1578 r., kiedy to został diakonem. W lutym t.r. otrzymał kanonię krakowskiej kolegiaty Wszystkich Świętych, a 29 października 1578 r. kanonię gnieźnieńską, co spotkało się z negatywną reakcją ze strony władz uczelni, zaniepokojonych możliwością absencji w Katedrze Prawa Rzymskiego. Ostatecznie katedrę tę utracił. Jakub nie porzucił całkiem życia naukowego, a w 1582 r. obronił na Uniwersytecie Krakowskim doktorat obojga praw. W kolejnych latach działał na rzecz Kościoła gnieźnieńskiego, m.in. w 1588 r. jako reprezentant kapituły gnieźnieńskiej brał udział w wyborze opata klasztoru Cystersów w Sulejowie. W 1592 r. uzyskał probostwo w Kcyni, a po 1598 r. altarię ofiarowania NMP w kaplicy Szafranców w katedrze krakowskiej.

Zmarł w 1607 r. w Gnieźnie, gdzie został pochowany.

BJ rkps 220 k. 17v, 18v, 19v, 20v–27v; BJ rkps 5359 t. 5 k. 135; AR 2 nr 581, 626; AS 3 s. 41; Concl. Univ. nr 353, 409; Muczkowski Statuta s. 203, 210; H. Barycz, *Charvinus Jakub*, PSB, t. 3, Kraków 1937, s. 264–265; Barycz Historia s. 321–322, 431, 484–485; Estreicher Bibliografia dopełnienia s. 121; Korytkowski Prałaci 1/2 s. 124–125; Z. Pietrzyk, *Wykształceni synowie chłopcy w Małopolsce w epoce późnego Odrodzenia*, Kraków 1993, s. 113–114, 119, 163–165; W. Urban, *Akademia Krakowska w latach 1549–1632* [w:] *Dzieje UJ* s. 298; Sondel Słownik UJ s. 212–213; D. Żołędz-Strzelczyk, *Peregrinatio academica: studia młodzieży polskiej z Korony i Litwy na akademiach i uniwersytetach niemieckich w XVI i pierwszej połowie XVII wieku*, Poznań 1996, s. 207.

Maciej Mikuła